

Motion till riksdagen 2013/14:Ju214

av Maria Ferm m.fl. (MP)

Förtroendet för polisen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja projekt som syftar till att öka förståelsen mellan polis och invånare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om inre utlänningskontroller bör ändras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rättsväsendets statliga företrädare såsom polis, åklagare och domare bör genomgå obligatoriska utbildningar i mångfalds- och diskrimineringsfrågor och att det bör genomföras en utbildningssatsning för rättsväsendets aktörer med fokus på att upptäcka och åtgärda diskriminerande strukturer och praktiker inom rättssystemet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisens värdegrundsarbete bör vara inriktat på att främja alla människors lika värde och om att polisens piketstyrkor ska ha genomgått en värdegrundsutbildning till sommaren 2014.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta för en aktiv rekrytering av utrikes födda samt miljonprogramsbör till rättsväsendet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet med att stärka förtroendet för polisen nu bör göras till en prioriterad fråga från politiskt håll och polisledningens håll.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen omedelbart bör tillsätta en kommission för lika rättigheter.

Fel! Okänt namn

Motivering

Enligt en nyutkommen rapport från tankesmedjan Miklo uppges att ”både brottsoffer och förövare boende i flerfamiljshus i storstadsregionerna – i miljonprogrammen – känner oro och otrygghet samtidigt som de har lågt förtroende för polisens arbete och förmåga att lösa brott”.

Det konstateras också i rapporten att ”en återkommande uppfattning som boende i miljonprogramsområden ger uttryck för, är att de poliser som betar sig tveksamt handlar rasistiskt i de situationer som det handlar om”.

Därför är det viktigt att polisen tar förtroendefrågan på allvar. Det faktum att miljonprogramsbor känner ett bristande förtroende för polisen är ett problem för alla. Det är ett problem för polisen som inte kan göra sitt jobb lika bra eftersom tips och kontakter med allmänheten är av stor vikt. Det är ett problem för invånare som inte känner trygghet och för deras faktiska trygghet eftersom polisens arbete försvåras. Det är ett hot mot rättsstaten och demokratin.

Stöd projekt för förbättrad dialog

Polishatet måste också tas på allvar och motverkas. Att det sprids nidsbilder av poliser och desinformation som syftar till att öka motsättningar och locka människor till upplopp är oacceptabelt. För att öka förtroendet och förståelsen för polisen är det såklart också avgörande med en aktiv medverkan från miljonprogramsbor såsom skedde under upploppen i Husby med många som nattvandrat för att säkra en trygg vuxennärvaro.

Polisförbundet och Fryshusets gemensamma dialogprojekt som syftar till att skapa ökad förståelse mellan polisen och ungdomar är ett mycket positivt exempel.¹ Liknande projekt och verksamheter är viktiga pusselbitar för att öka förtroendet och förståelsen mellan polisen och invånare. Miljöpartiet vill stödja projekt som syftar till att öka förståelsen mellan polis och invånare.

Prioritera arbetet mot diskriminering

Det är viktigt att polisen erkänner att det finns problem med diskriminering inom polisen. Det betyder inte att alla poliser ska misstänkliggöras. Polisen är dock en del av samhället och genomsyras därför av samma diskriminering och fördomsfullhet som resten av samhället. Man behöver inte peka ut någon för att inse att det är så det fungerar.

Den utredning Brottsförebyggande rådet publicerade år 2008 som heter Diskriminering i rättsprocessen visade att diskriminering var utbredd på alla nivåer inom rättsväsendet. Muslimer var en av de grupper som var extra ut-

¹ [http://polistidningen.se/2013/06/fortroende-i-fokus/.](http://polistidningen.se/2013/06/fortroende-i-fokus/)

satta inom rättsväsendet och som oftare än andra dömdes utifrån stereotypa föreställningar.

Det finns föreställningar inom rättsväsendet om att vissa minoritetsgrupper och vissa brottstyper hör ihop, om att personer med vissa typer av minoritetsbakgrund alltid nekar och därför inte tas på allvar. Personer med utländsk bakgrund betraktas som mindre trovärdiga än etniska svenskar – på brottsplatsen, under brottsutredningen och i domstolsförhandlingen.

Undersökningar har visat att fotgängare och bilförare med minoritetsbakgrund är klart överrepresenterade bland dem som utsätts för poliskontroller.

Enligt en studie från Göteborgs universitet, som P3 Nyheter rapporterade om den 23 juni 2011, är ”rå jargong och fördomsfulla skämt om utlänningar” vardag inom polisen i Västra Götaland.

Insikten om att dessa problem existerar måste leda till ett aktivt arbete mot diskriminering. Det bör genomföras en utbildningssatsning för rättsväsendets aktörer med fokus på att upptäcka och åtgärda diskriminerande strukturer och praktiker inom rättssystemet. Närpolisen och civilsamhället, ”de goda krafterna”, bör samverka för att öka förtroendet för polisen och skapa nya kontaktytor. Polisens piketstyrkor ska ha genomgått en värdegrundsbildning innan sommaren 2014. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Motverka rasprofilering

Likhet inför lagen är oerhört viktigt. Om människor behandlas olika på grund av ursprung och utseende underminerar det rättsstatens grunder och minskar förtroendet för rättsväsendet. Under våren 2013 har en debatt om så kallad racial profiling/rasprofilering briserat med anledning av polisens arbetsmetoder vid tillämpningen av lagen om inre utlänningskontroll i exempelvis Stockholms tunnelbana. Att kontrollera kollektivtrafikbiljetter endast som en förevändning för att göra en inre utlänningskontroll gränsar till rasprofilering. Det blir ett sätt att kringgå lagen eftersom det är förbjudet att kontrollera endast på grund av hur en person ser ut.

Det är alltså tydligt i lagstiftningen att en kontroll endast på grund av utseende inte får förekomma, men samtidigt visar forskning och praxis på risken för rasprofilering i samband med inre utlänningskontroller. Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd gällande inre utlänningskontroller bör ändras så att biljettkontroller inte används som svepskäl för inre utlänningskontroller på grund av utseende.

Bredda rekryteringen

Arbetet med att rekrytera poliser bör också syfta till att bredda rekryteringen så att poliskåren i större utsträckning speglar befolkningssammansättningen. Mångfald inom poliskåren skulle bidra till ökad kvalitet inom det polisiära arbetet och förhoppningsvis även ett ökat förtroende för polisen överlag.

Fel! Okänt namn på

Detta är också den enskilt viktigaste åtgärden för att motverka diskriminering. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Tillsätt kommission för lika rättigheter

Miljöpartiet anser att regeringen omedelbart bör tillsätta en kommission för lika rättigheter inom rättsväsendet med uppdrag att komma med förslag till regeringen om hur rättsväsendets strukturer och aktörer kan respektera alla människors lika värde. Dessutom bör arbetet med att stärka polisens förtroende nu göras till en prioriterad fråga från politiskt håll och polisleidningens håll. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 23 september 2013

Maria Ferm (MP)

Agneta Börjesson (MP)

Mats Pertoft (MP)

Mehmet Kaplan (MP)